

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAISEN MÄÄRÄYKSEN (ESAVI/2158/2022) KUMOAMINEN ETELÄ-KARJALAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTIEN ALUEILLA

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020–1.2.2022 antamillaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain mukaiset kokoontumisrajoitukset ja tilojen käytön edellytyksiä sekä tilojen sulkemista koskevat päätökset alueellaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 20.1.2022 antamallaan päätöksellä (ESAVI/2158/2022) kieltänyt Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntien alueella kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet, joihin osallistuu yli 50 henkilöä. Lisäksi aluehallintovirasto on velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttama tartunnan riskiä voidaan ehkäistä. Määräykset ovat voimassa 24.1.2022-20.2.2022.

KUULEMINEN

Asianosaisille ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi, sillä kuuleminen on hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto kumoo 20.1.2022 antamansa tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen (ESAVI/2158/2022), jolla se kielsi Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä. Määräys kumotaan ajalta 5.2.2022-20.2.2022.

Siltä osin, kun päätöksessä (ESAVI/2158/2022) oli kyse tartuntatautilain 58 d §:n mukaisesta tilojen käytön edellytyksiin liittyvästä määräyksestä, on kyseinen määräys edelleen voimassa päätöksessä ESAVI/2158/2022 esitetyn mukaisesti, 20.2.2022 saakka.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (1221/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 m § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2022 asti.

Tartuntatautilain 58 d §:n mukaan jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä.

Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut veloitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja veloitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella.

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat: 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun; 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohdina; 3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita: 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tai Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua ravitsemistoiminnan harjoittajat; 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat; 3) kunnat ja kuntayhtymät; 4) uskonnolliset yhdyskunnat; 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Epidemiatilanne ja saadut asiantuntija-arviot

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset covid-19-yhteistyöryhmät. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus.

Aluehallintovirasto on saanut Etelä-Karjalan alueellisen koronayhteistyöryhmän arvion tilannekuvasta ja tarvittavista rajoitustoimista. Lisäksi aluehallintovirasto on hankkinut erillisen lausunnon Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriltä.

Etelä-Karjalan alueellisen koronayhteistyöryhmän kokous 4.2.2022

Etelä-Karjalan alueellisen koronayhteistyöryhmän kokouksessa 4.2.2022 todettiin, että 14 vuorokauden ilmaantuvuus on 1341,4 sataatuhatta asukasta kohden. Positiivisten näytteiden osuus on noin 30 prosenttia. Ryhmän mukaan tartunnan jäljitys on keskitetty sote-työntekijöihin ja riskipotilaisiin. Kaikille positiiviseksi todetuille menee automaattiviestillä toimintaohje. Toimenpiteitä tarvitseviin otetaan yhteyttä vuorokauden kuluessa.

Etelä-Karjalan alueellinen koronayhteistyöryhmä arvioi kokouksessaan, että nykyiset tartuntatautilain 58 §:n mukaiset yleisötilaisuuksiin kohdistuvat rajoitukset voidaan poistaa alueelta. Ryhmän arvion mukaan yleisörajoitus ei ole enää välttämätön. Tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen päätöksen tulisi kuitenkin edelleen jäädä voimaan.

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin lausunto 4.2.2022

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin 4.2.2022 antaman lausunnon mukaan 14 vuorokauden ilmaantuvuus on 1341,4 sataatuhatta asukasta kohden. Korkein ilmaantuvuus on Lappeenrannassa, 1605,5. Positiivisten näytteiden osuus koko alueella on 30,5 prosenttia. Lausunnon mukaan aktiivinen jäljitys rutiininomaisena on lopetettu ja jäljitys on keskitetty riskitilanteisiin, etenkin sote-työssä olevien lähipiiriin ja näiden työpaikka-altistuksiin. Jäljitys kuitenkin kuormittaa edelleen puhelintyötä 2-3 hoitajan työpanoksen verran, lisäksi kahden tartuntatautihoitajan työajan ja 1,5-2 tartuntatautilääkärin työajan. Nykykäytännön mukaisesti kaikki positiivisen tuloksen saaneet saavat ohjeistuksen heti tuloksen tultua Haavi-järjestelmään ja lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluviin tai sote-työssä muita mahdollisesti altistaneisiin saadaan ammattilaisen puhelinyhteys alle vuorokauden kuluessa.

Lausunnossa todetaan edelleen, että jäljitystä ei pyritä entisellä laajuudella tekemään. Yksittäisiä laajan tartunnan lähteitä ei ole noussut esiin,

varhaiskasvatuksen ja koulujen osalta tilanne on kohtalaisen rauhallinen ja laitosryvästyksiä ei ole todettu. Tautitilanne alueella on melko stabiili, tartuntoja on paljon, mutta suurin tapausmäärän nousu näyttäisi tällä hetkellä taittuneen.

Lausunnon mukaan 4.2.2022 Etelä-Karjalan keskussairaalassa on seitsemän potilasta osastolla K4, joista viisi ensisijaisesti koronan takia. Teho-osastolla on kaksi potilasta ja perusterveydenhuollon osastoilla yhteensä kaksi. Sairaalahoidoisten potilaiden määrä ei ole kuluvalle viikolla lisääntynyt, joten oletus on, että tilanne pysyy lähipäivinä verraten tasaisena. Sairaalan kiireetöntä toimintaa on jouduttu rajoittamaan vain hyvin vähän ja se on pystytty toteuttamaan suunnitellen niin, että esimerkiksi leikkauksia ei ole jouduttu tänä vuonna perumaan koronan takia.

Yli 18-vuotiaista henkilöistä ensimmäisen rokoteannoksen on saanut 91,1 prosenttia, toisen rokoteannoksen 89,2 prosenttia ja kolmannen rokoteannoksen 62,7 prosenttia.

Kysymykseen siitä, että todetaanko sairaanhoitopiirin alueella merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja aiheuttavatko ne arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella, lausunnossa todetaan, että tartuntaketjuja selvästikin on, vaikka niiden toteaminen on hankalaa, kun tartunnanjäljitys kattaa enää vain murto-osan tartunnoista. Riski laajalle leviämislle on edelleen selvästikin olemassa.

Lausunnon mukaan tartuntatautilain 58 §:n mukainen kokoontumisrajoitus päätös ei ole alueelle enää välttämätön ja se voidaan annetun arvion mukaan kumota 5.2.2022 alkaen.

Lausunnossa kuitenkin katsotaan, että tartuntatautilain 58 d §:n mukainen määräys on edelleen välttämätön covid-19-taudin leviämisen estämiseksi. Virus leviää edelleen laajasti alueella ja tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään. Tartuntatautilain 58 d §:n mukainen päätös katsotaan välttämättömäksi koko sairaanhoitopiirin alueelle.

Lausunnon mukaan tartuntatautilain 58 §:n mukaisten kokoontumisrajoitusten kumoaminen on tärkeää, ottaen huomioon rajoituksen taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset. Jos sitä ei kumottaisi, haitat olisivat hyötyjä suuremmat. Lausunnon mukaan tartuntatautilain 58 d §:n mukainen päätös puolestaan ei rajoita kohtuuttomasti taloudellisia eikä sosiaalisia puolia ja rajoitukset olisi syytä purkaa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan asteittain ja tilannetta seuraten

Johtopäätökset

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotetta-

vissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämättömän yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriin 4.2.2022 antaman lausunnon mukaan tautitilanne Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriin alueella on melko stabiili, tartuntoja on paljon, mutta suurin tapausmäärän nousu näyttäisi tällä hetkellä taittuneen. 14 vuorokauden ilmaantuvuus sataatuhatta asukasta kohden alueella on 1341,4. Lausunnon mukaan 4.2.2022 Etelä-Karjalan keskussairaalassa on seitsemän potilasta osastolla K4, joista viisi ensisijaisesti koronan takia. Teho-osastolla on kaksi potilasta ja perusterveydenhuollon osastoilla yhteensä kaksi. Sairaalahoidosten potilaiden määrä ei ole kuluvalle viikolla lisääntynyt, joten oletus on, että tilanne pysyy lähipäivinä verraten tasaisena. Sairaalan kiireetöntä toimintaa on jouduttu rajoittamaan vain hyvin vähän.

Lausunnon mukaan tartuntatautilain 58 §:n mukainen kokoontumisrajoitus päätös ei ole alueelle enää välttämätön ja se voidaan annetun arvion mukaan kumota 5.2.2022 alkaen.

Lausunnossa kuitenkin katsotaan, että tartuntatautilain 58 d §:n mukainen määräys on edelleen välttämätön covid-19-taudin leviämisen estämiseksi. Virus leviää edelleen laajasti alueella ja tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään. Tartuntatautilain 58 d §:n mukainen päätös katsotaan välttämättömäksi koko sairaanhoitopiiriin alueelle.

Ottaen huomioon edellä mainittu ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriin asiantuntijatahona antama arvio, Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että tartuntatautilain 58 §:n mukaiselle päätökselle ei ole enää perusteita Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriin alueella.

Aluehallintovirasto kumoo 20.1.2022 antamansa tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen (ESAVI/2158/2022) Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriin kuntien alueilta ajalta 5.2.2022-20.2.2022.

Siltä osin, kun päätöksessä (ESAVI/2158/2022) oli kyse tartuntatautilain 58 d §:n mukaisesta tilojen käytön edellytyksiin liittyvästä määräyksestä, on kyseinen määräys edelleen voimassa päätöksessä esitetyn mukaisesti, 20.2.2022 saakka.

Kyseisen tartuntatautilain 58 d §:n nojalla annetun päätöksen mukaisesti tiettyjen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja

toimintaa osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 58, 58 d §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa ylitarkastaja Oona Mölsä, puh. 029 501 6000 (vaihde).

ylijohtaja

Merja Ekqvist

ylitarkastaja

Oona Mölsä

LIITTEET

Liite 1, Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 4.3.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/4786/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/4786/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mölsä Oona 04.02.2022 14:41

Ratkaisija Ekqvist Merja 04.02.2022 14:51